

COVID-19 TƏSDİQLƏNMİŞ ŞƏXSLƏRİN
EVDƏ MONİTORİNQİNƏ DAİR

METODİKİ GÖSTƏRİŞLƏR

GİRİŞ

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın xüsusi qərarı ilə hospitalizasiyaya ehtiyacı olmayan və ağır gedişli COVID-19-a səbəb ola biləcək risk faktorları (hipertoniya, diabet, xroniki ağciyər xəstəliyi, xroniki ürək xəstəliyi, xroniki böyrək çatışmazlığı və ya immun çatışmazlıq və s.) olmayan təsdiqlənmiş COVID-19 xəstələr müvafiq müalicə müddətində ev şəraitində izlənilə bilər.

ÜMUMİ GÖSTƏRİŞLƏR

● Xəstənin monitoring müddətində evi tərk etməsi və ziyarətçi qəbul etməsi qəti qadağandır. Xəstənin evi tərk etməsinə xüsusi qurğular və proqram təminatı vasitəsilə nəzarət edilir;

● Xəstələrə və onların yaxınlarına tənəffüs gigiyenası mövzusunda xüsusi təyin edilmiş tibb işçiləri tərəfindən təlim keçirilməlidir [(öskürən və ya asqıran zaman ağızlarını əl dəsmalı ilə bağlamalı (kağız dəsmallarına üstünlük verilir), istifadə olunan kağız dəsmallar neylon torbaya qoyulmalı və torbanın ağızını bağlayıb ikinci bir neylon torbaya atmalıdırlar,

əllərini tez-tez yumalıdırlar)]. Bununla əlaqəli müvafiq broşur təqdim edilir;

● Xəstəyaxınlarına xüsusi təyin edilmiş tibb işçiləri tərəfindən xəstəliyin profilaktikasına dair təlim keçirilir;

● Evə gələn tibb işçiləri fərdi qoruyucu vasitələri tam geyinir;

● Evdə nəzarət ediləcək xəstəyə müşahidə müddətində özünütəcrid qaydaları və bu qaydaların pozulmasının hüquqi məsuliyyəti izah edilir, müvafiq razılıq forması imzalanır;

ÜMUMİ GÖSTƏRİSLƏR

● Monitoringi evdə aparılan xəstələr sağalana qədər onların səhhəti və ya vəziyyəti ailə həkimi tərəfindən nəzarətdə saxlanılır. Xəstənin tibbi məlumatları ailə/sahə həkimi ilə paylaşılır, 14 gün ərzində günəşırı telefonla xəstənin vəziyyəti "COVID-19 xəstənin evdə monitoring forması"na əsasən öyrənilərək qiymətləndirilir. Monitoring nəticələri elektron ambulator karta əlavə edilir;

● Ailə üzvlərinin yoluxma riskinin qarşısını almaq üçün monitoringi evdə aparılan şəxs(lər), mümkünə, digərlərindən ayrı otaqda, mümkün olmadıqda isə yaxşı havalandırılan otaqda, başqalarından ən azı 1 metr məsafəni saxlamaqla və tibbi maska taxmaqla qalır. Maska nəm olduqda yenisi ilə əvəz olunur;

● Xəstənin ev daxilində hərəkəti mümkün qədər məhdudlaşdırılır;

● Xəstə insana qulluq üçün ailə üzvlərindən biri seçilir;

● Xəstə insana qulluq edən şəxs fərdi qoruyucu vasitələrdən istifadə edir;

● Şərait olduğu təqdirdə, xəstə ayrı tualet və hamam otağından istifadə edir;

● Ümumi tualet və hamam otağından istifadə edilərsə, həmin otaqlar tez-tez havalandırılmalıdır. Hamam otağını və tualetləri gün ərzində ən azı bir dəfə durulaşdırılmış ağardıcı ilə təmizləmək lazımdır [1:100 normal durulaşdırılmış ağardıcı (Natrium hipoxlorid)];

● Xəstə şəxsi əşyalarını başqaları ilə bölüşməməli və ya ailə üzvləri ilə stəkan, boşqab və dəsmal kimi ev əşyalarından ortaq istifadə etməməlidir. Bu əşyalar sabun və su ilə yuyulmalıdır. Xəstənin istifadə etdiyi paltar, dəsmal, yataq örtüyü kimi tekstil məhsulları 60-90°C-də yuyucu toz ilə yuyulmalıdır;

ÜMUMİ GÖSTƏRİŞLƏR

- Xəstənin otağının təmizlənməsi zamanı əlcəklərdən və tibbi maskadan istifadə edilməlidir;
- Tənəffüs sekresiyaları və ya bədən mayeləri ilə çirklənmə halında, bütün səthlər 1:100 normal durulaşdırılmış ağardıcı (Natrium hipoxlorid) ilə təmizlənməli, əhəmiyyətli dərəcədə çirklənmə olduqda isə 1:10 normal durulaşdırma ilə hazırlanmış ağardıcıdan istifadə edilməlidir. 1/100 nisbətində ağardıcı əldə etmək üçün praktik olaraq 10 litr suya 100 ml ağardıcı əlavə edilməlidir;
- Özünüzdə respirator xəstəlik əlamətlərini (qızdırma, halsızlıq, öskürək, ürək bulanma, nəfəs darlığı) hiss etdiyiniz halda, TTTY xidmətinə müraciət edilməlidir.
- Xəstənin daşınması tələb olunarsa, nəqli zamanı müvafiq fərdi qoruyucu vasitələrdən istifadəsi təmin edilməlidir.

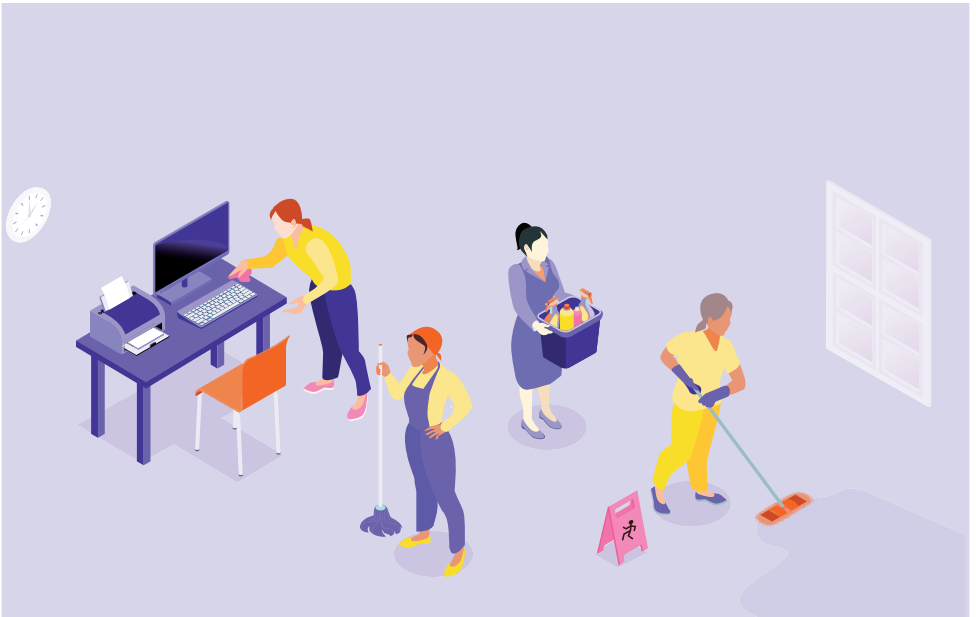

TƏMİZLİK VƏ DEZİNFEKSIYA İŞLƏRİ

Təmizlik–dezinfeksiya işləri həyata keçirilərkən aşağıdakı ardıcılığa riayət edilməlidir:

- Mexaniki təmizlik: quru çirkərlər və tullantılar səthlərdən və məkandan uzaqlaşdırılır;
- Təmizləmə: isti su və lazımi hallarda yuyucu vasitələrdən istifadə etməklə həyata keçirilir;
- Durulama: istifadə edilmiş yuyucu vasitə qalıqlarının səthdən tamamilə uzaqlaşdırılması məqsədilə isti sudan istifadə edilir;
- Dezinfeksiya: istifadəsinə icazə verilən dezinfeksiyaedici maddələr istifadə təlimatına uyğun olaraq tətbiq edilir.

Tibbi maskalardan ümumi istifadə qaydaları:

- Maskalar ağız və burun nahiyəsini səliqəli örtməklə, üz və maska arasındakı boşluqları minimuma endirmək şərti ilə taxılmalıdır;
- İstifadə zamanı maskanın ağızla təmasda olan hissəsinə toxunmaq olmaz;
- Maska çıxarılan zaman müvafiq texnikaya əməl edilməlidir (maskanın ön hissə-sinə toxunmaq olmaz, arxa hissəsindəki ipləri vasitəsilə çıxarılmalıdır);
- Maskanı çıxardıqdan sonra əllər spirtlə təmizlənməli, yaxud sabun və su ilə təmiz yuyulmalıdır;
- Maska çirkləndikdə və ya nəmləndikdə dəyişdirilməsi vacibdir;
- Birdəfəlik maskalardan təkrar istifadə edilməməlidir;
- Birdəfəlik maskaların istifadəsindən sonra onların zərərsizləşdirilməsi və kənarlaşdırılması vacibdir.

Əllərin gigiyenasına dair tövsiyələr:

- Əllər axar su ilə isladılmalı və sabun ilə sürtülməlidir;
- Əllər sabunla birlikdə ovuşdurulmalıdır. Barmaqların və dırnaqların arası yaxşı sabunlanmalıdır;
- Sabunlu əllər ən azı 20 saniyə ovuşdurulmalıdır;
- Əllər axar suyun altında mükəmməl durulanmalıdır;
- Əllər təmiz salfetlərlə qurulanmalıdır;
- Sabun və ya su istifadəsi mümkün olmadıqda, etanol (spirt) tərkibli dezinfeksiyaedici məhlullardan istifadə edilməlidir.

YEKUN MÜDDƏALAR

- Yaşı >60 və/və ya ağır gedişli COVID-19-a səbəb ola biləcək risk faktoru olan xəstə şəxslərin müşahidəsi xüsusi rejimli tibb müəssisəsində icra edilməlidir;
- Hospitalizasiya edilmiş və xəstəxanadan evə yazılma meyarlarına cavab verən xəstələr bərpa müddətlərini ev şəraitində tamamlaya bilər;
- Xəstə müvafiq antiviral müalicə dərmanları ilə təmin edilərək evinə göndərilir;
- Xəstəxanadan evə yazıldıqdan sonra xəstənin monitorinqi müvafiq ailə sağlamlıq mərkəzi (sahə poliklinikası) tərəfindən aparılır.